

Закон і Обов'язок

НАСИЛЛЯ В СІМ'Ї

Як захистити себе та родину

Із запуском в Україні системи ювенальної пробачії Міністерство юстиції України розпочало детально вивчати проблеми прояву жорстокості в родині, особливо стосовно неповнолітніх, оскільки саме жорстокість в родині і є у більшості випадків причиною конфлікту підлітка з законом.

Станом на перше січня 2018 року на обліку в органах пробачії перебуває 1124 людини (34 дівчини), 11% із них – ще не виповнилося 16 років, 88% – вік від 16 до 18 років. Понад 1000 осіб притягнуто до відповідальності за важкі злочини, 593 особи виховувалися в неповних родинях, 49 неповнолітніх – в родинях без батьків або в неблагонадійних родинях, де регулярно фіксувалися прояви жорстокості в сім'ї і де підлітки виступали або свідками, або жертвами злочину.

Згідно зі статистикою, 50% дітей, які ставали свідками насильницьких дій над своїми матерями, схильні до вживання наркотиків і алкоголю і в 6 разів частіше намагаються накласти на себе руки (діти – жертви у 10 разів!). Половина із тих дітей, до кого застосовувалося насилля, спасаються просто на вулиці, обираючи бездомне життя. 65% тих, хто займається проституцією, відчували сексуальне насилля ще в дитинстві, 70% випадків дитячого насилля відбувається в неповноцінних родинях. Наприклад, серед тих дітей, які відбувають покарання у виховних колоніях (149 осіб), більше половини з неповних сімей, де насилля в родині було звичним явищем.

Завдяки системі пробачії сьогодні ми не просто звертаємо на це увагу, але і докладаємо масу зусиль для того, щоб лишити дитину цієї пагубної травми дитинства.

У 2017 році через органи пробачії пройшло 3168 осіб, повторні правопорушення здійснило 79 осіб, що становить 2,4%. У 2016 році через органи пробачії пройшло 4 304 особи. Повторні правопорушення здійснили 110 осіб, що становить 2,5%. Що стосується вже “дорослих” злочинців, то такі статистичні дані мають правоохоронні органи, ми ж ведемо облік КК України без детального вивчення фабули злочину.

Фактичний запуск пробачії відбувся у січні 2017 року, коли до органів пробачії було переведено 3 200 працівників. У вересні 2016 року внесено необхідні зміни у законодавство України. Це зроблено для створення повноцінної правової “платформи” щодо реалізації Закону України “Про пробачію”, прийнятого у 2015-му році. Законодавчі зміни урегулювали такі новації, як: досудова доповідь (з метою прийняття судом справедливого рішення про міру відповідальності особи); пробачійний нагляд (що полягає не лише у контролі, але й проведенні соціально-виховної роботи – безпечніше суспільство); пробачійні програми (корекція поведінки, вирішення проблем з роботою і житлом – виправлення засудженого); повноваження підрозділів з питань пробачії. З 2002 року тривала робота щодо створення передумов впровадження пробачії. А

це майже 16 років роботи вивчення іноземного досвіду, навчання персоналу, пілотування пробачійних центрів, розробки методик і інструментів пробачії, участі у міжнародних проектах.

Тиждень відкритого Уряду

З 7 по 11 травня в Україні проходить Тиждень відкритого Уряду Кабінету Міністрів України.

Це платформа для національних реформаторів. Вона була започаткована в 2011 році в рамках сесії Генеральної Асамблеї ООН.

Україна вже запровадила технологію закупівель ProZorro, портал відкритих даних, систему електронного декларування, стандарти прозорості в роботі підприємств видобувної галузі тощо.

Допоможемо разом!

Шановні колеги!

На жаль, але знову в нашій родині велике горе – допомоги потребує начальник УВП №8 Костянтин Шедловський, якому констатували онкологічне захворювання шлунку 4 стадії. Останнім часом все частіше надходять сумні новини щодо стану здоров'я наших працівників: ми не повинні залишатися осторонь.

Карта Укрсоцбанку: 5289 4471 2579 1602

Перерахували пенсії

У результаті автоматичного перерахунку пенсій для тих пенсіонерів, які продовжували працювати, було перераховано пенсійні виплати для 2,74 мільйона громадян. "Перерахунок проводився з 1 квітня для пенсіонерів, котрі мають не менше 24-х місяців страхового стажу після призначення чи попереднього перерахунку пенсії". За результатами перерахунку, розмір пенсійних виплат зріс у 2 млн пенсіонерів.

Свої сонячні батареї

У приміщенні Науково-дослідного інституту будівельного виробництва планується виробництво сонячних панелей, а також фірмовий магазин з продажу сонячних батарей і комплектуючих до них. Відзначимо, що в Києві виробництвом сонячних батарей займається Квазар, розташований в іншій частині міста (масив Нивки).

Україна експортує

Експорт української електроенергії в січні-квітні 2018 року зріс на 33,5% порівняно з аналогічним періодом 2017 року (\$81,899 млн). Зокрема, в Угорщину надано електроенергії на \$69,146 млн, Польщу – на \$26,466 млн, Молдову – на \$10,939 млн, до інших країн – на \$2,779 млн.

Міністерство ветеранів

Наприкінці лютого цього року 241 народний депутат підтримав звернення до Кабміну стосовно створення Міністерства ветеранів. Із цього дня процес заснування нового відомства, який тривав задовго до того, вийшов на офіційний рівень. Вже за місяць після цього, 22 березня, на сайті Уряду з'являється повідомлення про початок створення міністерства на базі Державної служби у справах ветеранів та учасників антитерористичної операції.

Під час обговорення дати появи Мінветеранів найчастіше називають червень 2018 року. У цей час повинні з'явитися принаймні постанова Уряду про офіційне утворення міністерства та офіційна кандидатура на посаду його голови. За такого розвитку подій міністерство запрацює як готова структура на початку січня 2019-го.

Одна із головних тез прихильників нового міністерства – централізація надання ветеранам послуг і спрощення процесів. Для початку слід провести інвентаризацію процесів та виявити головні проблеми. Така робота уже ведеться. Згідно з презентованою концепцією створення Мінветеранів, результатом має стати система "Е-ветеран".

Виграли суд проти Росії

Постійна палата третейського суду (ППТС) в Гаазі задовольнила колективний позов 18 українських компаній і однієї приватної особи проти Російської Федерації через втрачені ними активи в результаті анексії Криму. В оприлюдненому 9 травня прес-релізі щодо рішення суду говориться, що позов було подано 19 червня 2015 року. Позивачі стверджували, що Російська Федерація порушила свої зобов'язання, які витікають з Російсько-Українського договору про захист інвестицій, шляхом вживання в серпні 2014 року заходів, які перешкождали їхнім інвестиціям в об'єкти нерухомості на території Криму і у підсумку привели до експропріації цих інвестицій.

За словами Джина Берда, партнера юридичної фірми Arnall Golden Gregory LLP, Росія відмовилася брати участь у цьому арбітражі, не визнаючи юрисдикції ППТС у цій справі, та не призначила свого арбітратора. Тож третій арбітратор був призначений Постійною палатою третейського суду. Розглянувши справу, Постійна палата третейського суду одногосно ухвалила рішення на користь українських інвесторів.

Нова платіжна система

Національний банк України зареєстрував нову систему з переказу коштів "Глобус", яка створена для здійснення переказів готівкових та безготівкових коштів від фізичних та юридичних осіб на користь фізичних осіб.

"Національний банк України зареєстрував нову систему з переказу коштів "Глобус" та видав платіжній організації цієї системи ПАТ "КБ "Глобус" свідоцтво від 4 травня 2018 року № 38", – йдеться в повідомленні прес-служби Нацбанку.

Платіжна система "Глобус" створена для здійснення переказів готівкових та безготівкових коштів від фізичних та юридичних осіб на користь фізичних осіб. Це вісімнадцята міжнародна платіжна система на ринку України. Перелік усіх платіжних систем, відомості про яких унесено до Реєстру платіжних систем, систем розрахунків, учасників цих систем та операторів послуг платіжної інфраструктури, розміщено на сторінці Офіційного інтернет-представництва Національного банку України.

Китайці дають €230 мільйонів

Китайська компанія China Machinery Engineering Company (СМЕС) інвестує 230 млн євро у будівництво найбільшої сонячної електростанції в Україні, яка буде побудована у Дніпропетровській області до кінця 2018 року.

Про це стало відомо під час підписання відповідної угоди між СМЕС та українською компанією ДТЕК, повідомляє Укрінформ. "Будівництво Нікопольської СЕС розпочнеться у квітні і буде завершено до кінця 2018 року. Нова сонячна електростанція буде розташована поблизу м. Нікополь Дніпропетровської області на території відпрацьованого кар'єру", – проінформували у ДТЕК.

Для будівництва СЕС будуть використані землі, непридатні для ведення сільськогосподарства. Екологічний ефект від роботи СЕС полягатиме у скороченні викидів CO₂ в атмосферу на 300 тис тонн на рік.

"Нікопольська сонячна електростанція стане найбільшим генеруючим об'єктом геоенергетики в Україні та Європі. Спільна робота ДТЕК і СМЕС буде прикладом співпраці для інших українських і китайських компаній", – прокоментував голова правління СМЕС Zhang Chun.

Помилка історичної ваги?

8 травня президент США Дональд Трамп оголосив про вихід США із ядерної угоди з Іраном. “Ми будемо запроваджувати найвищий рівень економічних санкцій”, – додав американський президент.

Серед європейських лідерів одним із перших на таке рішення Трампа відреагував президент Франції Емманюель Макрон. Його нещодавній візит до США був присвячений, зокрема, намаганням переконати американського президента залишитися в угоді “Спільний всеосяжний план дій” (Joint Comprehensive Plan of Action), яку було підписано у липні 2015 року у Відні між Іраном, п'ятьма постійними членами Ради Безпеки ООН (США, Росією, Китаєм, Францією, Великою Британією), а також Німеччиною та ЄС щодо іранської ядерної програми.

Напередодні оголошення Трампом свого рішення Макрон мав із ним телефонну розмову, яку джерела вже тоді назвали такою, що “дуже, дуже розчарувала”. У спільній заяві трьох європейських лідерів – канцлерки Німеччини Ангели Меркель, президента Франції Емманюеля Макрона та прем'єр-міністра Великої Британії Терези Мей, опублікованому пізно ввечері у вівторок, зокрема, йдеться, що вони “залишатимуться відданими тому, що угода буде дотримана” і що вона, як і раніше, “забезпечуватиме постійні економічні вигоди іранському народу”.

9 травня Міністр закордонних справ Франції Жан-Ів Ле Дріан в коментарі французькій радіостанції RTL розкритикував адміністрацію американського президента за “ізоляціоністську, протекціоністську та однобічну логіку”, а також додав, що навіть після виходу США з угоди вона “не мертва”, а президент Франції матиме розмову із президентом Ірану Хасаном Роухані.

Європейським компаніям, зокрема, французьким, є що втрачати у зв'язку з поновленням санкцій. Намір США знову накладти санкції на Іран може поширитися і на європейські компанії, які за ці майже три роки вже встигли розгорнути там свою роботу. Як пише американська The Washington Post, у грудні 2016-го року французька авіакомпанія The Airbus Group виграла контракт на поставку іранському національному авіапериwізнику Iran Air 100 літаків на суму близько 19 мільярдів доларів. Як пише видання, мабуть чи

не найбільшу вигоду від зняття санкцій з Ірану отримав французький нафтовий гігант Total, який підписав угоду на 2 млрд доларів на розробку родовища Південний Парс на кордоні між Іраном та Катаром.

Про те, що і Німеччина збирається попри американське рішення дотримуватися угоди з Іраном, в середу заявила канцлерка Ангела Меркель. “Ми будемо дотримуватися цієї угоди і зробимо все можливе, щоб забезпечити виконання Іраном своїх зобов'язань”, – заявила вона.

У США політики та журналісти називають рішення американського президента “помилкою”. Один із ключових представників демократичної партії Адам Шіф назвав таке рішення Дональда Трампа помилкою “історичної ваги”.

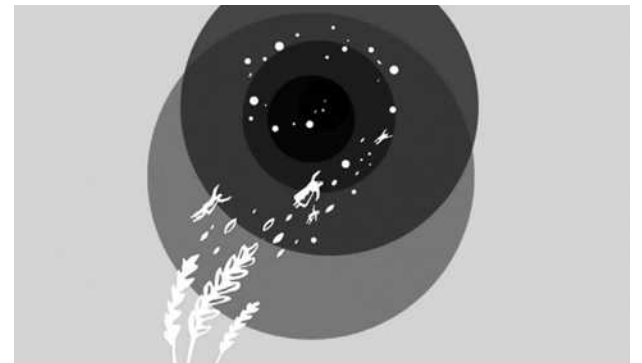
Тим часом сам Хасан Роухані заявив, як повідомляє The Associated Press, що дав наказ Міністру закордонних справ почати переговори з іншими країнами, щоб врятувати угоду. Він додав, що якщо ці перемовини проваляться, то Іран знову почне збагачувати уран “набагато більше, ніж до цього”, вже найближчим часом. Він також наголосив, що Іран буде дотримуватися своїх зобов'язань, поки він буде консультиватися з іншими підписантами угоди.

Утім, рішення Трампа додало сил іранським консерваторам. У середу, як повідомляє інформаційне агентство Mehr News Agency, іранські депутати спалили в парламенті американський прапор, а парламент країни збирається голосувати за проект угоди про “пропорційну та рівноцінну відповідь” США за вихід з угоди. Консервативний спікер парламенту Ірану Алі Ларіджані у телеінтерв'ю, як пише Gazeta Wyborcza, заявив, що Трампові бракує “інтелектуального потенціалу”.

Є й міжнародні партнери США, які всіляко вітали таке рішення американського президента. Це, зокрема, прем'єр-міністр Ізраїлю Беньямін Нетаньяху, який раніше називав Іран “екзистенційною загрозою” для своєї країни. Він похвалив Трампа за таке “сміливе рішення”.

“Ізраїль виступав проти ядерної угоди з самого початку, оскільки, на нашу думку, замість того, щоб блокувати шлях Ірану до бомби, ця угода прокладає шлях Ірану до цілого арсеналу ядерних бомб, і вже за кілька років”, – повідомив Нетаньяху в ефірі одного з ізраїльських каналів.

Світ визнає Голодомор геноцидом

Канзас став уже 10 штатом, який визнав Голодомор 1932-33 років геноцидом.

У США губернатор штату Канзас Джефф Кольєр підписав прокламацію, яка визнає Голодомор в Україні 1932-1933 років геноцидом проти українського народу. Про це в середу, 9 травня, повідомляє посольство України в США на своїй сторінці в Facebook.

“Прокламацію, яка проголошує 2018 рік роком пам'яті жертв цієї трагедії в Канзасі, підписав губернатор штату Джефф Кольєр”, – йдеться в повідомленні.

В українському посольстві заявили, що Канзас став уже 10 штатом, який визнав Голодомор 1932-33 років геноцидом українського народу.

Варто зазначити, що станом на сьогодні Голодомор в Україні визнано геноцидом у таких американських штатах: Вашингтоні, Вісконсині, Іллінойсі, Массачусетсі, Мічигані, Нью-Джерсі, Нью-Йорку, Орегоні та Пенсильванії.

Нагадаємо, президент України Петро Порошенко ще минулого року заявив, що 14 країн на рівні парламентів визнали Голодомор геноцидом проти українського народу.

Євросуд розгляне позови України проти Росії

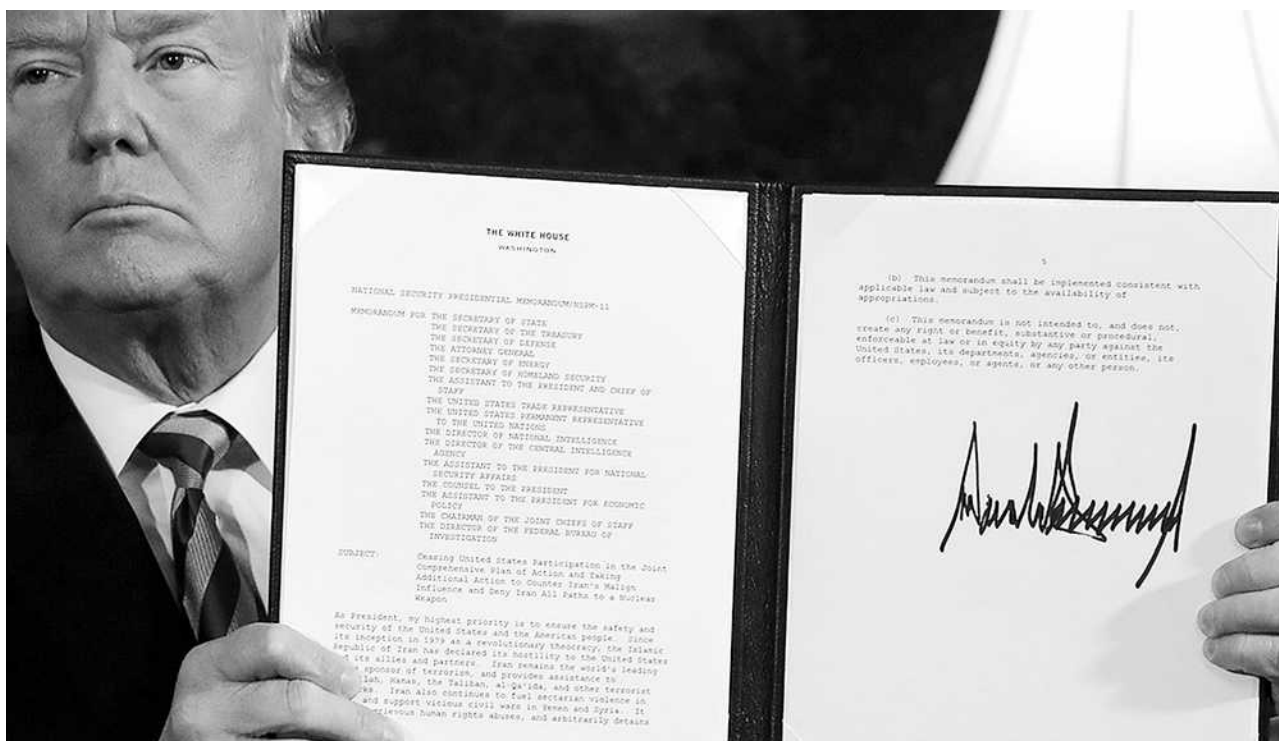
Європейський суд з прав людини передав до своєї Великої палати чотири позови України проти РФ щодо окупованого Криму та Донбасу. Ззначається, що відповідні справи стосуються звинувачень, висунутих Україною до Росії та збройних груп, які вона контролює, у порушенні Європейської конвенції з прав людини.

Зокрема, Україна звинувачує Москву в анексії Криму, а також контролі над сепаратистами та озброєними групами, котрі діють на Донбасі, що спричинило загибель військових та цивільних. Крім того, у позовах йдеться, що українці, котрі проживають у анексованому Криму, були автоматично визнані російськими громадянами.

Також Україна повідомила про переслідування журналістів на Донбасі та в Криму та зникнення активістів. Наголошується, що українські підприємства втратили майно, що розташовано на цих територіях.

“У своєму повідомленні Європейський суд з прав людини зазначив, що розглядає також близько чотирьох тисяч індивідуальних позовів, які пов'язані з подіями в Криму та на Донбасі. Крім того, на розгляді суду перебувають також заяви, подані родичами загиблих пасажирів рейсу MH17 Malaysia Airlines, який було збито ракетою над територією Донецької області 17 липня 2014 року”, – наголошується в повідомленні.

Нагадаємо, 19 квітня Міністр юстиції України Павло Петренко заявив, що Україна протягом двох місяців планує подати шостий позов проти Росії до Європейського суду з прав людини щодо захисту прав політичних в'язнів.

АКТУАЛЬНЕ ІНТЕРВ'Ю

Ще два роки тому Уряд розпочав першу масштабну реорганізацію пенітенціарної системи. Але правозахисники продовжують вказувати на нелюдські умови утримання в колоніях і СІЗО, на факти насильства, а засуджені судяться з державою в Європейському суді з прав людини і зазвичай виграють.

Натомість у Мін'юсті обіцяють, що суттєві зміни відбудуться, якщо законодавці підтримають законопроект "Про пенітенціарну систему".

Ми зустрілись із заступником Міністра юстиції Денисом Чернишовим, щоб з'ясувати, коли колонії і СІЗО перестануть бути небезпечними для засуджених і персоналу, який там працює, чому хочуть зменшити термін для тих, хто засуджений до довічного позбавлення волі, а також хто і скільки заробляє на підприємствах, організованих в місцях позбавлення волі.

– Денисе Вікторовичу, чому досі не прийнятий законопроект "Про пенітенціарну систему"? Коли можна чекати його розгляд?

– Ми просимо голову Верховної Ради Андрія Парубія, щоб в цьому місяці нам виділили один день пленарного тижня ВР на всі законопроекти, пов'язані з пенітенціарною системою. Дуже важливо також вибрати правильний день, щоб депутати були на своїх місцях і змогли проголосувати за прийняття цих документів.

У цілому ми хотіли б, щоб ВР розглянула чотири законопроекти: "Про пенітенціарну систему", "Про внесення змін у деякі законодавчі акти України щодо виконання кримінальних покарань і організаційно-правового забезпечення діяльності органу пробачії", "Про внесення змін в Кримінально процесуальний кодекс України (щодо забезпечення окремим категоріям засуджених права на справедливий вирок)", який буде виноситися на розгляд парламентом у другому читанні, якщо ми домовимося з керівництвом Верховної Ради, і законопроект "Про визначення статусу тих осіб, які залишились на непідконтрольних територіях, але відбували покарання".

– Ці законопроекти радикально щось поміняють?

– Вони мають фундаментально змінити радянський підхід до системи виконання покарань. У нас два основних блоки. Перший – це ізоляція небезпечного елемента від суспільства. І другий – ресоціалізація. Другий блок навіть важливіший, тому що цього ізольованого елемента ми будемо намагатися ресоціалізувати.

– Перевиховати хочете?

– Недобре слово – "перевиховати". Його вже хтось виховав. Тут доречніше слово "реабілітація". Особливо з неповнолітніми це яскраво помітно. Вони приходять до нас хворими. Причому хворими до нас приходять не з джунглів, а з суспільства. Школа недогледіла, батьки недогледіли. Їм потрібно допомогти. Тому все ж такі реабілітація. Дорослі теж такі ж самі. От який їм суспільство шаблон поведінки заклало, так вони себе й поведуть. Ми повинні цей шаблон поміняти. Але при звільненні суспільство повинне його підхопити. Якщо ми не дамо йому можливість працювати, влаштуватись кудись, це все одно, що ми наркомана лікували-лікували, а потім привезли його до наркопритону і залишили. Ну, не буде у нього ніякого іншого вибору, як тільки повернутися до колишнього життя.

– Що з умовами утримання? На них вплинуть всі ці законодавчі нововведення?

– Знаєте, що цікавить засуджених? Щоб не били, годували і щоб була нормальна гігієна з медициною.

– Припустимо. Ці чотири позиції зміняться?

– Так, але не по клацанню пальців.

– Значить, не скоро?

– Що "значить не скоро"? Фільм "Людина з бульвару Капуцинів" дивились? Теж хочете миттєвий монтаж? Так його не буде.

Заступник Міністра юстиції Денис Чернишов: "Я пропонував колегам з інших міністерств поїхати в колонії. Сприймають як погрозу"

– Хочу реальних, відчутних змін, а не чергових проектів, за якими тільки слова. У своїх інтерв'ю Ви багато говорите про соціальний захист персоналу, але мало про засуджених. А для них, як я розумію, мало що покращиться.

– Неправда. Ви так говорите, ніби Ви до мене приїздили з місць позбавлення волі і зараз назад туди повертаєтесь! Я роблю такий акцент на персоналі тому, що, якщо ми його не поміняємо, нічого не зміниться і для засуджених. Ми не зможемо ресоціалізувати людину, якщо будемо до неї відноситися, як до тварини.

Проектом Закону "Про пенітенціарну систему" врегульовані питання надання ряду соціальних гарантій особам рядового і начальницького складу Державної кримінально-виконавчої служби України. Це пільги при виході на пенсію за вислугою років, житлове і медичне забезпечення, безкоштовний проїзд, оплата п'ятдесяти відсотків за комунальні послуги і тому подібне.

– Яка ситуація з СІЗО у Львові і Києві? Чи вдалося знайти гроші, щоб побудувати сучасне СІЗО?

– Про Київ поки нічого сказати не можемо. У Львові ситуація трохи краща. Вже виділений майданчик за містом, куди планується його перенести. Зараз проект на розгляді в Мінфіні. Що це буде просто, не вірю все одно. Але, як кажуть, з таким настроєм слона не продаси, тому ми паралельно ведемо переговори і з Львівською міською адміністрацією.

– Жителі Коцюбинського, куди хотіли перенести Лук'янівське СІЗО, виступили проти. У Львові ситуація така ж?

– Я не розумію, що людей не влаштовує? СІЗО – економічно дуже вигідна річ для жителів, тому що навкруги відразу розвивається малий бізнес, з'являються робочі місця. Я був шокований, коли проводили опитування жителів навколо Лук'янівського СІЗО. Запитували, чи хочуть вони, щоб ізолятор перенесли. Відповідали переважно, що не хочуть, тому що непогано на ньому заробляють.

По-перше, люди там подобово квартири здають. По-друге, ніхто з собою із дому тяжкі передачі не тягне, всі скуповуються на місці – в магазинах, які розташовані поруч. На цьому заробляють і "наливайки". Вийшли родичі з СІЗО, енергетикою їм дуже важко, потрібно п'ятдесят, сто грамів прийняти. Ну, і безпека. Поруч Лук'янівського СІЗО можна відкрити машину покинути, і ніхто не полізе. У цього мікрорайону своя специфіка.

– Розслідування інциденту в Одеському СІЗО, де вбили жінку-інспектора, закінчилось? Можете про це говорити?

– Поки не закінчилось, говорити не буду.

– Одна з законодавчих новел стосується довічно засуджених. Чому ви хочете пом'якшити їм покарання?

– Сьогодні в українських колоніях утримуються 1563 людини, які були засуджені до довічного терміну. За інформацією правозахисників, серед осіб, засуджених пожиттєво, тримаються й такі, які вже десяти років відбувають покарання, але до цієї пори не визнали своєї вини. Механізм перегляду подібних справ в нашій країні відсутній. Люди отримали пожиттєві терміни, а держава їх просто лишила можливості на виправдання і доказ своєї вини.

На сьогоднішній день помилувані двоє засуджених: чоловік і жінка. Ми хочемо дати шанс й іншим.

У законопроекті “Про пенітенціарну службу” передбачено, що покарання у вигляді позитивного позбавлення волі може бути замінено позбавленням волі терміном на 25 років. Обчислення строку нового покарання починається від дня заміни покарання більш м'яким. Заміна може бути застосована, якщо засуджений відбув не менше 10 років позбавлення волі, не має високого ризику скоєння повторного правопорушення і склав особистий план реінтеграції в суспільство.

Засудженим до покарання у вигляді позбавлення волі на певний термін чи довічного позбавлення волі, які працюють, термін покарання зараховується з рахунку три робочих дні за чотири дні відбування покарання. Якщо враховувати, що на рік припадає майже 240 робочих днів, то засуджений протягом року має можливість зменшити термін покарання в середньому на 80 днів.

– Ми зустрілися з Вами рік тому, і тоді в інтерв'ю “Цензор. НЕТ” Ви сказали, що в пенітенціарній системі функціонує більше, як сто підприємств, де відбувається не один економічний злочин. Ви уточнили, що не знаєте, на якому етапі знаходяться ці підприємства. Розібрались? Що виробляють на підприємствах, які є в місцях позбавлення волі?

– Більшість підприємств функціонують уже більше шістдесяти років. Вони виробляють широкий спектр продукції сільгоспмашинобудування, чавунне і сталеве лиття, ковані вироби, кран-балки, автопричепа, стовпи вуличного освітлення, резервуари, вогнегасники, повітряні, мастильні й паливні фільтри, широкий спектр архітектурно-будівельних виробів, різноманітні швейні вироби, м'які й корпусні меблі, низьковольтні і високовольтні вимикачі, кабельно-провідникову продукцію.

Наприклад, ми займаємо майже двадцять п'ять відсотків ринку спецодягу. Шиемо і для армії, і для поліції, і для Нацгвардії, і для медкомбінатів.

– Є відомі торгові марки, які співпрацюють з такими підприємствами?

– Скажу вам так: навіть якщо вони і будуть співпрацювати, я не думаю, що це буде якимось чином висвітлюватись. Тому що буде якийсь рівень упередженості до тих працівників, які робили продукцію, і небажання її купувати.

– Тобто вони є, але ви не хочете про це говорити?

– Так. Основна проблема в тому, що нас до цих пір плутають з усіма іншими виробництвами, які утворюються підприємцями або державою в основному для отримання прибутку. Підприємства в пенітенціарній системі утворювались абсолютно з іншою метою. Робота для засуджених – це важливий елемент ресоціалізації. Після звільнення людина буде мати навички, які зможе вигідно продати (в хорошому сенсі).

У наших колоніях є ПТУ. Ми підписали в минулому році меморандум із службою зайнятості і з Міністерством соціалістики, домовившись про те, що спільно проводимо дослідження, вивчаючи, які професії на сьогоднішній день найбільш “купується”. Наприклад, за останнім дослідженням, яке проводила для нас Служба зайнятості, зараз найбільша затребуваність на ринку праці таких спеціальностей, як зварювальник, електрогазозварювальник, токарь і плиточник. На їхнє отримання ми й орієнтуємо тих, хто готовий засвоювати нові професії.

– Навіть з новою професією роботодавці не хочуть брати колишніх засуджених, особливо тих, хто відбував покарання за тяжкі злочини.

– Це стереотип Радянського Союзу. Людина, яка відбула покарання, попадає в суспільство, де його взагалі не готові прийняти. Він уже затавований. Це стосується, до речі, й тих, хто просто сидів у СІЗО, – і в підсумку суд признав їх невинними.

– Яку зарплату отримують засуджені?

– Середньомісячна зарплата засуджених за 2017 рік становила 1428 гривень. Порівняно з 2016 роком вона збільшилась у два рази. У цьому році ще виросла – до 1697 гривень. Розцінки на виготовлення продукції обчислюються відповідно до законодавчо встановленого рівня мінімальної заробітної плати і тарифного розряду працівника і переглядаються при кожних змінах мінімальної заробітної плати в державі.

З огляду на те, що нас не розглядають, як щось унікальне, всі законодавчі елементи для нас точно такі, як і для будь-яких підприємств, які знаходяться на волі. Наприклад, всі засуджені – перед тим як виконувати будь-які роботи – повинні підписати трудовий договір, де буде прописано, де він працює, скільки він працює, за скільки він працює, які роботи виконує, і так далі. Але для підписання трудового договору засуджений має обов'язково мати паспорт і ідентифікаційний код. А з цим – велика проблема. У більшості засуджених нема паспорта. Він або дома, або його нема взагалі. Є особи без громадянства. Я особисто знаю засудженого, який “сів” ще при Радянському Союзі, вийшов уже в Україні. Він “сідає” періодично, і паспорта у нього до цих пір нема.

Тому насамперед робимо все, щоб вони могли отримати паспорти.

– Вдається?

– Так, у деяких уже є і пластикові картки. Також вирішуємо проблеми і з ідентифікаційними кодами. Ми уклали меморандум з ДФС для того, щоб засуджені могли отримати такі довідки.

– У тендерах ці підприємства також беруть участь?

– Звичайно, але частіше всього ми виграємо. При цьому, якщо ти не уклав трудового договору з людиною, будь добрий, – хочеш чи не хочеш – мінімалку мусиш заплатити, ЄСВ маєш заплатити. А далі виграв тендер – не виграв, нікого не цікавить. Ось і виходить, що багато наших підприємств збиткові.

Ми не можемо бути конкурентними. Адже доводиться на всьому економити, працювати з мінімальним рівнем рентабельності для того, щоб вкластися у ціну, яку диктує ринок.

Тому й виходимо на Уряд з ініціативою, просимо, щоб нам давали держзамовлення. Наприклад, у тій же оборонці. Адже якщо взяти, скажімо, фортифікаційні якісь речі – ту ж “ягозу”, – то ми робимо її відсотків 80. Не треба бути Ейнштейном, щоби її виготовляти. Далі: меблі для учнів, обладнання для лабораторій – це те, що необхідне і соціально значиме і з чим ми впораємося. Тобто ми просимо завантажити нас роботою, яка необхідна для держави.

– Просите держзамовлення поза тендерами?

– Так, саме поза тендерами. І щоб законодавець все ж таки врахував нашу унікальність в частині підписання трудових угод. Ми за те, щоб їх укласти, але просимо, щоб враховувалися специфічні моменти. Наприклад, як ми можемо надати засудженому відпустку чи лікарняний?

– Ви обговорювали ці питання з профільними міністрами? Що з цього приводу думають в Мінекономрозвитку?

– Постійно обговорюємо, але поки що суттєво нікуди не зрушили.

– Може, їх у колонію завезти? Тур для міністра... Не намагалися запропонувати?

– Щоб там залишити? (сміється – авт.). Якщо серйозно, то я пропонував колегам з інших міністерств поїхати в колонії, щоб подивитися, як там. Сприймають як погрозу. Кажуть, що у мене страшна профдеформація, що я починаю погрожувати. Відповідаю: “Хлопці, я ж не суд – не могу нікого посадити”.

– Тобто подивитися, у яких умовах там живуть і працюють, не хочуть?

– Це нікому не цікаво. Хоча пенітенціарна система – це частина суспільства. І люди, які відсиділи термін, повертаються у суспільство. І те, якими вони повернуться, це наша спільна

АКТУАЛЬНЕ ІНТЕРВ'Ю

проблема. Тому не можна думати, що рішення ЄСПЧ, куди звертаються засуджені, це проблема лише Мін'юсту. Саме так мені часто кажуть. Ні, це проблема усіх відомств, від яких залежить, що сьогодні відбувається в місцях позбавлення волі. Зокрема, й Мінфіну, з яким найскладніше.

Я їм як економіст за освітою кажу: “Хлопці, давайте порухаємо, скільки потрібно виплатити компенсацій по рішеннях ЄСПЧ, щоб вийти, наприклад, на суму, яка потрібна для побудови Київського СІЗО”. Уявляєте, уже ось такими категоріями починаю з ними вести діалог. Мене європейці часто запитують про те, навіщо ми ратифікували конвенції, якщо не збираємося їх виконувати. Логіки ж нема ніякої. Тому, відповідаючи на Ваше запитання, скажу прямо: ця тема в принципі нікому не цікава.

– Ви можете подивитися на проблему цих підприємств як колишній бізнесмен: їх реально зробити прибутковими? І взагалі якось розвивати?

– У нас є прибуткові, і розвивати їх можна. Але все, як в тому анекдоті, – “є нюанси”. Той же кредит в банку не візьмеш, тому що там вимагають заставу. Ми, наприклад, хотіли за програмою енергоефективності взяти кредит на нові котли – неможливо. У банку нас запитують: як ми будемо моніторити заставу? Ніяк. Навіть якщо вони візьмуть те обладнання, яке ми прокредитували, вони...

– ...не отримають до нього доступу, оскільки це режимний об'єкт?

– Ось! Є маса якихось таких ком, нюансів, якихось крапок, які будь-яку нашу ідею поховують.

– Скільки на сьогодні прибуткових підприємств?

– Близько десяти.

– Інші збиткові?

– Скажімо так – їх не можна назвати прибутковими.

– Отриманий прибуток колонії можуть витратити на покращення умов утримання?

– До минулого року ми підпадали під загальну специфіку роботи підприємств: 70% від прибутку – у бюджет. Заплати – і все, спи спокійно. Зрозуміло, що розмір прибутку наших підприємств досить невеликий. Ми переконали Уряд підтримати постанову про те, що 45% від прибутку ми можемо направляти на підтримку діяльності установ, виробництва.

Намагаємося працювати “по системі салям” – є така тактика в дипломатії, коли рухаєшся крок за кроком. Ось і ми рухаємося потихеньку.

Знову ж таки: сприймають так, ніби я прийшов за своє особисте просити, ніби Мін'юст хоче щось собі “відгризти”. Повторюю: мета створення підприємств – не отримання прибутку, а повернути до роботи. Прибуток – це вже супер. І якщо держава не може собі дозволити зараз фінансувати цю систему, віддайте зароблене (цей прибуток) на колонії. Там, де у нас працює виробництво нормально, колонії взагалі блищать.

Крім того, ми хочемо зробити так, щоб у кожного працюючого засудженого був свій особистий рахунок в банку і гроші поступали не в казначейство, а йому на картку. Зараз запустили пілотний проект у Харкові, потім будемо розповсюджувати вже по Україні. Ці засоби він може витратити сам: наприклад, купувати щось в магазині колонії чи зберігати, щоб використати, коли вийде на волю. Це дасть людині можливість нормально жити, поки вона не знайде роботу.

Якщо ж буде прийнятий законопроект “Про пенітенціарну систему”, то адміністрація зможе резервувати не менше 10% коштів, які є власністю засудженого, і перераховувати їх не пізніше дня звільнення.

ТЕРИТОРІЯ КАЯТТЯ

Андрій Шаповалов, завідуючий відділу реабілітації обласного наркологічного диспансеру:

– Переважно це діти, які страждають хімічною залежністю, в яких є проблеми з алкоголем, наркотиками, курінням. Сама субкультура наркоманів призводить до того, що люди, які приймають наркотики (незалежно, чи це дорослі, чи діти), скоювали злочини. Хочеш вживати наркотики – потрібні гроші. Дівчата починають займатись проституцією. Хлопці займаються грабежами. Але наша задача – повернути дитину в сім'ю. На жаль, повернувшись в свої родини, вони знову потрапляють в те ж негативне коло і знову повертаються до свого. Найменшому пацієнту було дев'ять років, у нього була сформована алкогольна залежність. У середньому – це діти тринадцяти, чотирнадцяти років і старші.

Ігор Вертипорох, психолог Дніпровської УВП №4:

– Об'єктивно – це суспільна соціальна та економічна нескладність у житті. Доступність наркотичних засобів – це також сімейна проблема. Батьки – одягаємо, обуваємо, годуємо, а вже інше – з ким ти спілкуєшся? що ти робиш? – у принципі батьків це мало цікавить, і дитина надана сама собі. І потрапляє в це коло. Тут ми намагаємось навчити їх говорити “ні”.

Наркозалежний:

– Тут я побачив, що можна радіти тверезому життю, що є емоції не штучні, а справжні, що можна розв'язувати проблеми, а не тікати від них.

Наркозалежний:

– Якщо б не це місце, я б ніколи не змінив своє ставлення і свою позицію.

Наркозалежний:

– Я вступив до ліцею, з'явилася нова компанія, нові друзі, я потягнувся за чимось новим.

Наркозалежна:

– Я зв'язалася з поганою компанією, почала вживати алкоголь і “траву”.

Артур, наркозалежний:

– Спробував перший раз амфетамін, і мені сподобалось, затягнуло. Потім почалися проблеми, треба було десь брати гроші на дозу. Почалися грабежі: зупиняв людей на вулиці і крав сумки, телефони, зривав прикраси. Але мене все одно спіймали.

Наркозалежний:

– Мабуть, у всіх наркоманів починається з “трави”. Спочатку всі кажуть, що “трава” – це не наркотики. А коли з'являється інтерес, це так затягує, що вже гальма немає. Починаєш вживати нові і нові наркотики. Я вступив до льотного училища, вчився добре, але з-за наркотиків почалися проблеми, мене вигнали з гуртожитку, бо я почав красти. І взагалі – коли починаєш вживати наркотики, цінності людські зникають взагалі. Вони починають падати, як доміно. І ти вже навіть своє життя перестаєш цінувати.

Тетяна Торяник, начальник відділу КВІ управління ДКВС України в області:

– З маленького віку потрібно дітям розказувати, що добре, а що погано. І якщо це буде кожен у своїй сім'ї виховувати, а не тільки в школі, в інституті, а в сім'ї, то, звичайно, буде набагато менше кримінальним наше суспільство.

Дитяча наркоманія і злочинність

Наркоманія та злочинність – два неподільних поняття. Статистика свідчить, що у суспільстві зростає кількість злочинів, скоєних під дією психотропних речовин, адже потяг до цієї отрути диктує поведінку наркомана. Всі інші інтереси – воля, контроль над своїми вчинками – придушуються, а всі стремління відправлені на пошук шкідливого допінгу. Саме в цей момент наркоман може вчинити важкі злочини – крадіжки, грабежі, вбивства. Наркоманія – це проблема молодого покоління, схильного до пошуку нового, незвичного, втечі від реальності. А друзі наркомана так заманливо описують стан “кайфу”! Найдивніше, що під їхній вплив швидко підпадають діти, кажуть експерти.

Сьогодні ми поговоримо про такий страшний порок суспільства, як дитяча наркоманія. Які наслідки вона несе для підростаючого покоління, читайте далі.

Люди, які намагаються втекти від реальності, живуть на краю прірви без бачення майбутнього. Яка страшна сила змушує їх власноруч ламати собі життя, наражати на страждання рідних та щомиті ходити по лезу бритви? Наркотики можуть розширити свідомість та зруйнувати життя. Наркоманія сама по собі жаклива, але, щоб описати дитячу наркоманію, не знайдеться й слів.

Статистика свідчить, що майже кожен четвертий підліток віком від тринадцяти до шістнадцяти років вживав наркотики хоча б один раз у житті. Наркозалежність помолодшала до десяти років. Недостатня увага з боку рідних людей, сумнівне оточення, демонстрація шкідливих звичок у сфері мас-медіа, психологічні проблеми, мода та звичайна цікавість – все це далеко неповний перелік причин, які штовхають дітей до вживання наркотиків.

На сьогодні на лікуванні в наркотичному обласному центрі перебуває сімнадцятеро дітей. Аби хоч якось запобігти такому сумному пороку, як дитяча наркоманія, на його базі відкрили клініку “Дружня до молоді” – заклад, що надає комплексну медичну психосоціальну допомогу. Тут основний принцип – анонімність. Чіткий розпорядок дня, регламент – все це дуже нагадує життя у виправному центрі з однією відмінністю: тут свободи нікого не позбавляють, а навпаки – надають можливість стати вільним від страшною залежності. У клініці справді відбувається процес виправлення підлітків, які пов'язали своє життя із згубними звичками.

Нам показують кімнату творчості, навчальний клас, ігрову кімнату, кабінет психолога – все, аби дитина не думала про чергову дозу отрути, а направила свою енергію у творче русло.

Основний інструмент клініки – це групова психотерапія. Тут діти, які мали проблеми з наркотиками або алкоголем, відкривають душу перед тими, хто може їх зрозуміти. Профілактика злочинної свідомості – це один з напрямів роботи закладу.

Наркотики та злочинність – нероздільне поняття. Лише серед цих дітей половина мала проблеми із законом. Аби отримати чергову дозу наркотиків, вони вдавалися до дрібних крадіжок.

Артур прийшов до клініки добровільно, коли зрозумів, що життя скотилося у прірву. Важко це усвідомити, але у свої сімнадцять він два роки страждав наркозалежністю.

Спочатку відчуваєш себе Богом, а потім потрапляєш у справжнє пекло – про такі наслідки вживання наркотиків знає й сімнадцятирічний Іван.

Наркоманія і злочинність ідуть разом пліч-о-пліч. Для того, щоб просто придбати наркотичні речовини, людині вже доводиться порушувати закон. Купуючи навіть легкі наркотики, наприклад, курильні суміші, причому навіть у малих дозах, людина вже переступає межу закону. Далі, маючи справу з наркотиками, людина “підписує” себе відразу під декілька

статей кримінального кодексу – виробництво, зберігання, розповсюдження, транспортування, вживання наркотиків, які караються законом практично у всіх країнах світу. Статистика наголошує – кожен сьомий тяжкий злочин вчинено у сфері обігу наркотиків. Лише на обліку кримінально-виконавчої інспекції Дніпропетровщини перебуває майже сто сімдесят неповнолітніх осіб.

Пенітенціарії намагаються попередити неправну поведінку дітей, які вже мали проблеми із законом. Спільно з громадськістю проводять тренінги й лекції щодо пропаганди здорового способу життя, роз'яснюють відповідальність за скоєння злочинів.

А це діти, чие життя привело у тюремні реалії. Тепер вони можуть насолоджуватися свободою лише через загразоване вікно. Дехто з них ще не повністю розуміє, що відбувається у його житті, і сприймає це як незвичну пригоду. Вони зустріли нас сміхом та веселощами. Проте під час інтерв'ю наодинці їхній голос тремтів, а на очах були сльози.

У Дніпропетровському СІЗО теж проводять профілактичну роботу з неповнолітніми. Сьогодні інтерактивна гра “Стоп наркотикам!” Спочатку всі хором запевняють, що нічого не знають про шкідливі звички, проте невдовзі на дошці вимальовується цілий список різних видів отрути, знайомих цим дітям не з чуток.

Одне з головних завдань, яке стоїть перед психологами, – це виховати у неповнолітніх почуття відповідальності за свої вчинки.

Вони такі різні, проте їх об'єднує одне – всі вони зробили крок у злочинний вимір та завчасно подорослішали через низку життєвих обставин. Інколи підоблікові та ув'язнені підлітки зустрічаються на одній території. Одним з популярних видів профілактичної роботи із неповнолітніми стали вже традиційні екскурсії до місць позбавлення волі. І поки одні приходять на загразовану територію в якості гостей, інші потрапляють сюди під конвоєм. Останні своїм прикладом демонструють, що краще не порушувати закон і вчасно “братися за голову”.

Суспільство звикло таврувати ганьбою тих, хто порушив закон. Так само й тих, хто проявив слабкість, підсівши на наркотики. Насправді всі ці діти просто потребують уваги дорослих, а особливо в ті моменти, коли у них найменше шансів її отримати.

Наркоманія і злочинність – два нерозривні поняття. Ставши наркоманом, рано чи пізно можна придбати статус злочинця. Дехто вчасно усвідомлює присутність проблеми у своєму житті і розуміє, чим наркотична залежність може обернутися в майбутньому, а хтось, на жаль, не встиг зробити такі висновки. Проте не пізно розпочати життя з чистого аркуша, а особливо у ранньому віці. Головним уроком для цих дітей став життєвий досвід.

Психотропні речовини – це найстрашніше творіння людських рук. Наркоманами та злочинцями не народжуються – ними стають під впливом цілої низки факторів. І часто саме наша турбота, небайдужість можуть стати “рятувальною соломинкою” для тих, хто опинився на роздоріжжі. Бережіть себе і цінують свою свободу!

У тюрму до мами

Телефонний дзвінок з невідомого номера на мій мобільний пролунав близько опівночі. Для мене це не було цілковитою несподіванкою. До пізніх дзвінків не звикати. Цього разу телефонував з місць позбавлення волі один мій знайомий.

– Не дивуйся, – сказав Віталій, – що дзвоню о такій пізній порі, сам розумієш, нам не дозволяють користуватися побілками, ось і вишукуємо можливість. Дзвоню до тебе у нагальній справі, знаю, тільки ти зможеш допомогти. Більше мені нема до кого звернутися. Справа у тім, що під час етапування я познайомився з молодою жінкою, яку направляли до жіночої колонії. Її життєва історія не залишила мене байдужим, такого ставлення до себе вона не заслуговує. Її зрадили найрідніші люди – матір та колишній чоловік. Шість років, як вона відбуває покарання, і жодного разу ніхто з рідних та знайомих до неї не приїхав. Коли вона потрапила до місця відбування покарання, сину було шість, зараз йому 12 років. І за цей час вони жодного разу не бачили один одного... Чесно скажу, не можу забути її, запала вона мені в душу. Пов'яжу з нею свою подальшу долю.

– Віталію, якщо мені пам'ять не зраджує, свого часу ти познайомився з дівчиною, потім потрапив через неї у якусь історію, за що отримав новий строк.

– Тепер буде все по-іншому. Я тобі обіцяю... Тобі передзвонить мій знайомий, який днями звільниться, домовитесь про зустріч. Запам'ятай, хлопчика звуть Євген Кирилук і навчається він у бутанській школі-інтернаті.

Проте побачитися з Євгеном вдалося не зразу. Його було госпіталізовано з діагнозом апендицит. Пам'ятаю, коли мене прооперували, через кілька хвилин я почув швидкі кроки коридором. Це до мене поспішала мати, яка потім цілу добу була зі мною. Можна тільки уявити: до Жені ніхто не поспішав, і він самотужки відходив від наркозу, потім самостійно вчився ходити. І нікого з рідних не було й близько... Наскільки йому було б морально легше, коли б поруч була найрідніша на світі людина – його матір.

З Євгеном ми зустрілися у дитячому закладі. Чемні, виховані і слухняні діти, яким так не вистачало батьківської опіки та уваги. Неможливо без почуття болю у душі дивитися на цих діточок, з якими так немилосердно повелася доля вже на початку їхнього

життя, зробивши круглими сиротами, а декого при живих батьках – безбаченками. Про недитячі випробування і поневіряння мені розповів директор закладу.

– На долю Євгена випало чимало страждань. Його дитяче життя закінчилося у шість років, коли рідна матір вдруге була засуджена, першого разу – умовно за вживання та збут наркотиків. Вдруге отримала повний термін. Відбуває покарання у Чернігівській виправній колонії. Її чоловік, як і рідна матір, не стали перейматися опікою хлопчика. Женя усвідомив, нікому він тут не потрібний, і вирішив мандрувати. Кілька місяців був безпритульним, ночував просто неба, переважно в компанії з вуличними песиками. Потім опинився у Харкові. Якимось чином сів у товарний поїзд і приїхав до невідомого міста. На вокзалі прочитав його назву. А по карті України у вестибюлі вокзалу зрозумів, що від Києва заїхав далеченько. Безпритульний хлопчик відразу потрапив у поле зору працівників транспортної поліції. Дитину, яка не їла кілька днів, правоохоронці обігріли, нагодували і вже у супроводі дорослих доправили до Києва. Так Женя опинився у бучанській школі-інтернаті. Звичайно, жодний інтернет не замінить рідних батьків, але він тут був під наглядом педагогів. До Жені кілька разів приїздила рідна бабуся. Але взяти онука до себе так і не наважилася.

На мою пропозицію відвідати його маму хлопець зголосився. Я попередив, що це – не близький світ.

НЕВИГАДАНА ІСТОРІЯ

По-дорослому відповів: “Я не домашня дитина, витримаю”. Він був переповнений бажання отримати від цієї поїздки лише позитивні емоції. Мене ж ятрили сумніви: а не трапиться так, що коли він побачить свою матір, його вже від неї ніяка сила не відірве? Шість років не бачити її. Напевно, для нього це ціла вічність. А для неї? Кожен її лист до сина розпочинався зі слів: “Мій любий ангелочку!”

– Женю, ти пам'ятаєш свою маму?

– Майже ні... Здається, волосся у неї було світлого кольору. Хоча, я не впевнений.

І от ми у колонії. Серед відвідувачів немолода жінка. Інтелігентна, тактовна. Проте одна її фраза нас шокувала: “Я так рада, що моя дочка в колонії”. Побачивши здивування на наших обличчях, пояснила: “Я впевнена, що хоч тут вона не буде вживати наркотики”. Можна тільки здогадуватися, скільки натерпілася матір, як їй наболіло, що тюрма для її дочки здається кращим виходом зі становища. Долі її дочки та мами Жені були у чомусь схожі. Обоє до наркотиків привчили їхні чоловіки. І обидва вони успішно уникли покарання, а про своїх жінок відразу забули.

І от Женя несміливо і з цікавістю подивився на свою матір, наче намагався пригадати її риси, які запам'ятав до тюрми. Потрібно віддати йому належне: він повіяв, як справжній чоловік, як доросла людина. Важко словами передати цю зустріч. Розчулена тим, що незнайома людина привезла на побачення сина, матір дякувала крізь сльози. Я попросив: “Зроби так, щоб твій син не залишився сиротою”.

– Я вам обіцяю. І, притиснувши руки до грудей, нахилила голову, наче завдячуючи долі, що влаштувала зустріч із сином. А потім з шиї зняла оберіг і надягла його синові.

Після отриманих вражень Євген мирно спав, уві сні посміхався. Що ж тобі наснилося, Женю? Напевно, мати. І ви знову удвох.

...Минуло кілька місяців. Матір Жені після відбуття покарання відразу поїхала до сина, влаштувалася на роботу і тепер своєю поведінкою намагається зробити усе, щоб її поновили у батьківських правах і на законних умовах вона могла б виховувати свою дитину. Тепер жінка добре усвідомила, як легко можна втратити статус матері і як важко його повернути.

Володимир ЕННАНОВ

*Не знаєм, скільки нам отмерено судьбой
Прожить еще на этом белом свете,
Но точно знаем, что найдем покой
Только тогда, когда вернемся к детям,
К родным местам, к родному очагу,
К уже, быть может, постаревшей маме.
Ты скажешь: “Я дождаться не могу!”
С опухшими от слез глазами,
Но успокоить поспешат тебя
Такие же подружки по несчастью,
Которые из года в год твердят:
“Вот-вот, не за горами наше счастье”.
Еще годок – и ты идешь домой,
Еще годок – и ты уже в дороге,
Еще годок – и ты с родной семьей,
Еще годок – стоишь ты у порога.
И пусть пока все это лишь мечта,
И пусть еще так далеко свобода,
Но знаю точно, что пройдут года
И встретит тебя мама у порога.
Ты, как в мечтах, прижмешь ее к себе,
За нею выбегут родные дети,
Тебе покажется, что больше нет нигде
Семьи, как ваша, на всем белом свете.*

Ирина СЕМИХАТСКАЯ

КУБКОВИЙ КОРОЛЬ!

Донецький «Шахтар» обіграв київське «Динамо» у фіналі Кубка України і в 12-й раз у своїй історії і втретє поспіль став володарем цього трофея. Зустріч, яка відбувалася на «Дніпро-Арені», завершилась з рахунком 2:0.

Обидві команди розпочали зустріч у неймовірному ритмі. «Динамо» дуже високо зустрічали суперника, намагаючись відразу ж переходити в атаку команди Пауло Фонсеки.

Вкрай невпевнено виглядав плеймейкер киян Тамаш Кадар, помилками якого ледь двічі не скористався «Шахтар», організувавши дві гострі атаки.

До кінця тайму підопічні Пауло Фонсеки влаштували справжній штурм воріт Дениса Бойка, загнавши гостей у штрафний майданчик. Особливо «запалював» Ісмаїлі, змушуючи на повну працювати Беседіна. Перед самою перервою лише вдача допомогла київському «Динамо» уникнути неминучого гола.

Друга половина почалася з кошмарного провалу команди Олександра Хацкевича на фланзі. Ідеальна прострільна передача Богдана Бутка знаходить Фаундо Феррейру, який відкрив рахунок у грі, чудовим ударом переправивши м'яч у сітку воріт голкіпера київського клубу.

Кияни потрапили в нокдаун, раз по раз відбиваючись від гострих атак футболістів з Донецька.

На 56-й хвилині оборона «Шахтаря» провалилася, упустивши контратаку Беседіна, але

майстерності киянина не вистачило для точного удару та відновлення рівноваги у матчі.

Замість цього «Динамо» пропустило другий гол, який практично поставив крапку в боротьбі на полі.

Ярослав Ракицький потужним ударом зі штрафного пробив «стінку», зробивши рахунок 2:0.

Незважаючи на це, гості зі столиці не припинили атакувати, періодично перевіряючи майстерність Андрія П'ятова.

У кінцівці вболівальники влаштували невелике феєр-шоу, змусивши Можаровського призупинити гру, але на загальний результат це не вплинуло.

«Шахтар» в 12-й раз взяв Кубок, встановивши рекорд. На рахунку «Динамо» 11 трофеїв, два у «Чорноморця», а також по одному у «Ворскли» і «Таврії».

«Динамо» (Київ) – «Шахтар» (Донецьк) – 0:2

Голи: Феррейра, 48; Ракицький, 61.

«Динамо»: Бойко, Кендзьора, Кадар, Беседін, Шапаренко (Мбокани 66), Бурда, Піваріч, Гармаш, Циганков, Шепелев, Вербич (Цітаїшвілі, 86).

«Шахтар»: П'ятов, Ракицький, Ісмаїлі, Патрік (Коваленко, 65), Феррейра (Кайоде, 77), Марлос, Фред, Тайсон, Степаненко, Кривцов, Бутко (Хочолава, 90).

Попередження: Шепелев, Беседін, 28; Кендзьора, 63; Гармаш, 80; Фред, 33; Степаненко, 83.

Олександр Хацкевич, головний тренер «Динамо»: «Ми вибрали важкий напрям. У нас досить багато хлопців, які вперше брали участь у фіналі. Вони старалися, робили на полі те, що могли. За помилки карають. У «Шахтаря» теж були помилки, але ми їх не покарали. Це говорить про клас футболістів?»

					2	6	
2		7			6		
			2	1			
			1		4		7
					4		9
	4		3				
	8			3			2
	6						1
7					1	9	

Найвищий п'єдестал!

Спортсменка національної дефлімпійської збірної команди України з велоспорту Єлизавета Топчанюк стала чемпіонкою Європи з велоспорту, який проходить у Бельгії в місті Анхе.

Із представників 15 країн Європи учасниця від України Єлизавета Топчанюк (Україна була представлена лише одною спортсменкою) виборола золоту нагороду.

18-річна чемпіонка – майстер спорту

України міжнародного класу. Тренується під керівництвом свого батька – тренера Сергія Топчанюка.

Примітно, що на попередньому чемпіонаті Європи 2016 року з велоспорту Топчанюк була другою.

За 150 днів до старту!

П'ять місяців відділяють світову спортивну спільноту від старту цьогоорічного найголовнішого спортивного свята в кар'єрі юних олімпійців Планети – III Літніх юнацьких Олімпійських ігор, які прийматиме аргентинська столиця.

Напередодні Оргкомітет Ігор повністю завершив розробку дизайну медалей, що будуть розіграні в олімпійському Буенос-Айресі.

Один бік медалі був розроблений 18-річним Мухамедом Фарідом Хусеном з Індонезії, який назвав свою роботу «Феєрверк перемог». Автором зворотнього боку медалі став 24-річний Фермін Ігаретта, який працює в команді графічних дизайнерів Організаційного комітету III ЮОІ.

В очікуванні супербою!

тому що він дуже неохоче їх приймає, вважаючи за краще вирішувати самостійно. Він звик діяти подібним чином», – зазначив Арум.

«Пак'яо вже довгий час розмовляє зі мною з приводу бою проти Ломаченка. Він навіть хотів битися проти українця замість бою з Матіссе, але батько Василя не захотів цього бою, бо хотів спочатку протестувати сина в іншій вазі», – резюмував промоутер українця.

Василь Ломаченко може провести бій проти Менні Пак'яо до кінця 2018-го року.

Про це заявив промоутер українця Боб Арум.

«Це може статися, якщо так вирішить Пак'яо. Зараз важко давати йому поради,